

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za teška
kršenja međunarodnog humanitarnog
prava počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 13. maj 2009.

Original: Engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Juge Flavia Lattanzi

V. d. sekretara: g. John Hocking

Odluka od: 13. maja 2009.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU TUŽILAŠTVA ZA UVRŠTAVANJE U SPIS SVEDOČENJA
SVEDOKA MUJE DŽAFIĆA NA OSNOVU PRAVILA 92^{quater}
PRAVILNIKA O POSTUPKU I DOKAZIMA**

Tužilaštvo:

g. Daryl Mundis
gđa Christine Dahl

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

Prevod

I. UVOD

1 Pretresno veće III (dalje u tekstu: Pretresno veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po zahtevu koji je tužilaštvo dostavilo 16. februara 2009. godine (dalje u tekstu: Zahtev)¹ i po *Corrigendumu* uz Zahtev, dostavljenom 8. aprila 2009. godine (dalje u tekstu: *Corrigendum*),² kojim se traži da pismena izjava Muje Džafića od 11. i 14. juna 2004. godine (dalje u tekstu: Džafićeva izjava) bude uvrštena u spis, zajedno s dva povezana dokumenta, na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).³

II. KONTEKST

2. Pretresno veće podseća na to da je u odluci od 7. januara 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka od 7. januara 2008. godine) odbilo objedinjeni zahtev tužilaštva da se prihvati izvestan broj izjava, među kojima i Džafićeva izjava, na osnovu pravila 92*ter* Pravilnika,⁴ smatrajući da je "u interesu pravde da svedoci, davaoci tih izjava [uključujući i Muju Džafića], pristupe za usmeno svedočenje, zbog njihove suštinske važnosti i radi boljeg razumevanja predmeta podnetog Veću na rešavanje".⁵ Osim toga, Pretresno veće je odbilo zahtev tužilaštva da se prihvate prateći dokumenti uz izjave svedoka, uključujući i one koji su vezani za Džafićevu izjavu, zato što tužilaštvo "nije opravdalo relevantnost dokaznih predmeta povezanih sa izjavama i transkriptima čije prihvatanje traži, kao ni vezu sa svedokom na kojeg se ti dokazni predmeti odnose".⁶

¹ Zahtev tužilaštva za uvrštavanje u spis svedočenja svedoka Muje Džafića na osnovu pravila 92*quater*, javno s poverljivim dodacima, 16. februar 2009. godine (dalje u tekstu: Zahtev).

² *Corrigendum* uz Zahtev tužilaštva za uvrštavanje u spis svedočenja svedoka Muje Džafića na osnovu pravila 92*quater*, poverljivo, 8. april 2009. godine (dalje u tekstu: *Corrigendum*). U *Corrigendumu* je prevod Džafićeve izjave i povezanih dokumenata na engleskom, koji omaškom nisu bili uvršteni u Zahtev.

³ Zahtev, par. 1.

⁴ Odluka po objedinjenom zahtevu tužioca na osnovu pravila 89(F), 92*bis*, 92*ter* i 92*quater* Pravilnika o postupku i dokazima, poverljivo, prevod na engleski od 14. januara 2008. godine, original na francuskom od 7. januara 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka od 7. januara 2008. godine), par. 42, 59.

⁵ Odluka od 7. januara 2008. godine, par. 40.

⁶ Odluka od 7. januara 2008. godine, par. 55; vidi i *id.*, par. 57.

Prevod

3. Tužilaštvo ovim Zahtevom sad traži da se prihvate Džafićeva izjava⁷ i dva propratna dokumenta, na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika.⁸ Tužilaštvo tvrdi da Odluka od 7. januara 2008. godine počiva na pretpostavci da će Mujo Džafić biti dostupan da svedoči *viva voce*, ali da, s obzirom na to da je on u međuvremenu preminuo, treba ponovo razmotriti mogućnost da se Džafićeva izjava i propratni dokumenti prihvate.⁹

4. Tužilaštvo tvrdi da je Mujo Džafić "nedostupan", onako kako je to definisano pravilom 92*quater* Pravilnika, i da Džafićeva izjava, s obzirom na okolnosti u kojima je data, sadrži pouzdane informacije.¹⁰ Tužilaštvo tvrdi da je Džafićeva izjava konzistentna i da potvrde za nju postoje i u drugim svedočenjima.¹¹ Tužilaštvo dodaje da u Džafićevoj izjavi ima relevantnih dokaza vezanih za zločine počinjene na širem području Sarajeva i paragrafe 6, 10, 15, 16, 24, 31 i 34 (B) Treće izmenjene optužnice.¹² Konkretno, u Džafićevoj izjavi navodi se da je Mujo Džafić držan kao zatvorenik u Ilijašu i da je bio prinuđen da radi za četniku jedinicu pod komandom Vasilija Vidovića, čije je zločine Mujo Džafić video.¹³ U Džafićevoj izjavi navode se i informacije o posetama optuženog na području Ilijaša i njegovim sastancima s Vasilijem Vidovićem.¹⁴ U Džafićevoj izjavi kaže se da se optuženi najmanje dvaput sastao s Vasilijem Vidovićem u Ilijašu i da je svojim dobrovoljcima donosio cigarete i novac.¹⁵

5. Osim toga, tužilaštvo traži da se prihvate i dva propratna dokumenta uz Džafićevu izjavu (vojna knjižica Muje Džafića i lična karta koju je izdala Republika Srpska), pošto oni predstavljaju "neodvojiv i neophodan deo iskaza".¹⁶

⁷ Međutim, Pretresno veće napominje da nije jasno da li se Zahtevom traži da se u spis uvrsti čitava Džafićeva izjava ili samo neki paragrafi iz nje. Upor. Zahtev, par. 19 (gde se traži da Pretresno veće uvrsti Džafićeovu izjavu u spis) i Zahtev, par. 2 (gde se navodi da je u poverljivom Dodatku B precizirano za koje se paragrafe i konkretne stranice iz Džafićeve izjave, naime, par. 1–7, 9–18, 20–29 i 31–32 i str. 8, traži da budu uvršteni u spis).

⁸ Zahtev, par. 1, 19.

⁹ Zahtev, par. 3.

¹⁰ Zahtev, par. 4, 11–13.

¹¹ Zahtev, par. 11. Pretresno veće napominje da je tužilaštvo u poverljivom Prilogu B Zahtevu dostavilo tabelu u kojoj je navelo relevantnost informacija iz Džafićeve izjave, kao i podatke o tome da li za dotične podatke postoji potvrda u drugim svedočenjima.

¹² Zahtev, par. 14.

¹³ Zahtev, par. 15–16.

¹⁴ Zahtev, par. 15.

¹⁵ Zahtev, par. 15; vidi Džafićevu izjavu u prilogu Corrigendumu, str. 42933–42934.

¹⁶ Zahtev, par. 2, 18, 19. Prevod ova dva dokumenta na engleski priložen je *Corrigendumu*.

Prevod

6. Osim toga, Pretresno veće napominje da Džafićeva izjava dopunjava i da se odnosi na izjavu koju je Mujo Džafić 22. maja 1996. godine dao Agenciji za istraživanje i dokumentaciju Republike Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: Izjava od 22. maja 1996. godine), koja se nalazi među dokumentima priloženim *Corrigendumu*, ali da se ni u Zahtevu ni u *Corrigendumu* ne traži da se Izjava od 22. maja 1996. godine uvrsti u spis.

7. Na pretresu od 26. marta 2009. godine Pretresno veće je od optuženog tražilo da iznese stav o nekoliko zahteva, među kojima je i ovaj, a kojima je tužilaštvo tražilo da se dokazi uvrste u spis na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika. Odgovarajući na to, optuženi je ponovio da se načelno protivi uvrštavanju izjava u spis na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika, kao i tome da se to pravilo primenjuje retroaktivno.¹⁷

III. MERODAVNO PRAVO

8. Pretresno veće podseća na to da ima

izvorna ovlašćenja da ponovno razmatra vlastite odluke. Ono može prihvatiti zahtjev za ponovno razmatranje ako strana u postupku koja podnosi zahtjev dokaže Vijeću da obrazloženje osporavane odluke sadrži očitu grešku ili da konkretne okolnosti, a može se raditi o novim činjenicama ili argumentima, opravdavaju ponovno razmatranje kako bi se izbjegla nepravda.¹⁸

9. Pravilom 92*quater*(A) Pravilnika reguliše se prihvatanje svedočenja osoba koje nisu dostupne, i njime je predviđeno sledeće:

Svedočenje u obliku pismene izjave ili transkripta koje je dala osoba koja je u međuvremenu umrla, ili osoba kojoj se više ne može uz razumnu revnost ući u trag, ili osoba koja zbog telesnog ili duševnog stanja ne može svedočiti usmeno, može se prihvatiti bez obzira na to da li je ta pismena izjava u obliku utvrđenom pravilom 92*bis*, ako pretresno veće:

- (i) se primenom gornjih kriterijuma uveri da ta osoba nije na raspolaganju; i
- (ii) na osnovu okolnosti u kojima je izjava data i zabeležena zaključi da je to svedočenje pouzdano.

10. Pretresno veće je utvrdilo, a Žalbeno veće potvrdilo, sledeće faktore koji su relevantni za procenu pouzdanosti dokaza koji treba da budu prihvaćeni na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika: (a) okolnosti pod kojima je izjava data i zabeležena,

¹⁷ Pretres od 26. marta 2009. godine, T. 14451–14455 (zatvorena sednica).

¹⁸ Odluka po Zahtevu Vojislava Šešelja za preispitivanje Odluke u vezi sa usvajanjem zaštitnih mera od 30. avgusta 2007. godine, original na francuskom, 11. januar 2008. godine, par. 9.

Prevod

uključujući i to (i) da li je izjava data pod zakletvom; (ii) da li je svedok potpisao izjavu uz priloženu deklaraciju da je izjava istinita po njegovom najboljem znanju i sećanju; (iii) da li je izjava zabeležena uz pomoć prevodioca koji je odgovarajuće kvalifikovan i ovlašćen od strane Sekretarijata Međunarodnog suda; (b) da li je izjava bila predmet unakrsnog ispitivanja; (c) da li se izjava, posebno izjava koja nije data pod zakletvom i povodom koje nije bilo unakrsnog ispitivanja, odnosi na događaje za koje postoje drugi dokazi; i (d) drugi faktori, kao što je nedostatak izrazitih ili očiglednih nedoslednosti u izjavama.¹⁹

11. Pored toga, kako je rečeno u pravilu 92*quater*(B) Pravilnika, ukoliko se svedočenjem dokazuju dela i ponašanje optuženog za koje se on tereti u optužnici, to može biti jedan od faktora za neprihvatanje takvog svedočenja ili tog njegovog dela.

12. Pretresno veće mora da se uveri i u to da su ispunjeni opšti uslovi za prihvatljivost dokaza, navedeni u pravilu 89 Pravilnika: da je predloženi dokaz relevantan, da ima dokaznu vrednost i da ta dokazna vrednost ne ugrožava potrebu da se osigura pravično suđenje.

IV. DISKUSIJA

A. Preliminarna pitanja

13. Pretresno veće smatra da smrt Muje Džafića jeste nova činjenica zbog koje bi bilo opravdano ponovo razmotriti pitanje da li njegovu izjavu treba uvrstiti u spis.²⁰

14. Pored toga, u vezi s načelnim prigovorom koji optuženi ima na primenu pravila 92*quater* Pravilnika, Pretresno veće smatra da optuženi nije dokazao da mu se time nanosi ikakva šteta.²¹

¹⁹ *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.4, Odluka po interlokutornim žalbama Beare i Nikolića na Odluku pretresnog vijeća od 21. aprila 2008. kojom su u spis uvršteni dokazi u skladu s pravilom 92*quater*, poverljivo, 18. avgust 2008. godine, par. 30; *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtevu Drage Nikolića za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*quater*, poverljivo, 18. novembar 2008. godine, par. 32.

²⁰ Međutim, Pretresno veće napominje da je Odlukom od 7. januara 2008. godine odbijen zahtev tužilaštva da se Džafićeva izjava prihvati na osnovu pravila 92*ter* Pravilnika, a da se ovaj Zahtev poziva na pravilo 92*quater* Pravilnika.

Prevod

B. Prihvatanje dokaza koje je ponudio Mujo Džafić na osnovu pravila 92^{quater} Pravilika

15. Pretresno veće napominje da je tužilaštvo u poverljivom Dodatku A Zahtevu priložilo izvod iz Matične knjige umrlih za Muju Džafića, dozvolu za sahranu i smrtovnicu. Prema tome, Zahtev potpada pod okvir pravila 92^{quater}(A) Pravilnika.

16. Što se tiče pouzdanosti Džafićeve izjave, Pretresno veće napominje da ona, iako nije prošla kroz unakrsno ispitivanje, sadrži sledeće indicije koje govore u prilog prihvatanju: (i) Mujo Džafić je potpisao i izjavu i prateću deklaraciju da je izjava tačna po njegovom najboljem znanju i sećanju;²² (ii) Džafić je izjavu dao uz pomoć kvalifikovanog prevodioca kog je ovlastio Sekretarijat Međunarodnog suda;²³ (iii) potom je 30. oktobra 2004. godine uz pomoć akreditovanog prevodioca Džafićeve izjavu overio predstavnik Sekretarijata na osnovu pravila 92bis;²⁴ (iv) u sklopu procedure za overu predviđene pravilom 92bis, Mujo Džafić je izjavu dobio na svom jeziku, obavešten je o tome da je odgovoran za tačnost i istinitost njenog sadržaja i potpisao je odgovarajuću potvrdu ne unevši nikakve ispravke u pomenutu izjavu;²⁵ (v) delovi Džafićeve izjave, uključujući one koji se tiču dela i ponašanja optuženog, potkrepljeni su drugim dokazima koje je tužilaštvo dostavilo;²⁶ i (vi) u Džafićevoj izjavi ne postoje upadljive nedoslednosti.

17. Osim toga, Pretresno veće napominje da se u Džafićevoj izjavi nalaze dokazi koji se tiču dela i ponašanja optuženog koji su navedeni u Trećoj izmenjenoj optužnici i/ili koji su od suštinske važnosti za tezu tužilaštva, konkretno, u vezi s posetama optuženog Ilijašu ili njegovim susretima s Vasilijem Vidovićem.²⁷ Iako mogu da govore protiv prihvatanja izjave, ovi faktori ne odražavaju se na pitanje koje spada u domen pravila

²¹ Vidi i Odluku od 7. januara 2008. godine, par. 37.

²² Vidi Džafićeve izjavu, priloženu uz *Corrigendum*, str. 42937–42927.

²³ Vidi Džafićeve izjavu, priloženu uz *Corrigendum*, str. 42927.

²⁴ Vidi potvrdu na osnovu pravila 92bis priloženu uz *Corrigendum*, str. 42940.

²⁵ Vidi Potvrdu na osnovu pravila 92bis, priloženu uz *Corrigendum*, str. 42928.

²⁶ Vidi, na primer, pretres od 4. juna 2008. godine, T. 7842–7843 (gde se opisuje odnos između optuženog i Vasilija Vidovića i iz čega proizlazi da je potonji verovatno redovno bio u pratnji optuženog i njegov telohranitelj); dokazni predmet P218, Srpski četnički pokret, Naredba br. 425 (kojim se Vasilije Vidović proglašava za srpskog četničkog vojvodu).

²⁷ Vidi Džafićeve izjavu, par. 20–22, priloženu uz *Corrigendum*.

Prevod

92^{quater} Pravilnika.²⁸ Pretresno veće smatra da je Džafićeve izjava dovoljno pouzdana da bi mogla biti uvrštena u spis.

18. Pretresno veće podseća na to da tužilaštvo, u vezi s prihvatanjem Džafićeve izjave, takođe traži da se u spis uvrste i vojna knjižica Muje Džafića i lična karta koju je izdala Republika Srpska, a koje su dostavljene u prilogu njegovoj izjavi (dalje u tekstu: priloženi dokumenti).²⁹ Pretresno veće smatra da priloženi dokumenti predstavljaju neodvojiv i neophodan deo Džafićeve izjave³⁰ i da bi, ukoliko bi oni bili prihvaćeni zajedno s Džafićevom izjavom, bolje moglo da se proceni kakvu težinu treba pridati informacijama u njoj.

19. Osim toga, Pretresno veće smatra da Džafićeve izjava i priloženi dokumenti ispunjavaju opšte uslove navedene u pravilu 89 Pravilnika, pošto su relevantni za ovaj predmet, imaju dokaznu vrednost i pošto potreba da se osigura pravično suđenje ne nadmašuje njegovu dokaznu vrednost. Iako u Zahtevu nije jasno rečeno da li tužilaštvo traži da se prihvati cela Džafićeve izjava ili samo neki njeni paragrafi,³¹ Pretresno veće smatra da bi prihvatanjem čitave Džafićeve izjave dokazi sadržani u njoj bolje mogli da se procene. Zato Pretresno veće smatra da Džafićevu izjavu i njoj priložene dokumente treba uvrstiti u spis.

20. Međutim, Pretresno veće podseća na to da, u skladu s praksom Međunarodnog suda, osuđujuća presuda ne može da počiva isključivo ili u velikoj meri na dokazima koji nisu bili predmet razmatranja obeju strana u postupku.³² Osim toga, Pretresno veće podseća na suštinsku razliku između prihvatljivosti dokumentarnih dokaza i težine koja

²⁸ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis pismene izjave na osnovu pravila 92^{quater} Pravilnika (Hasan Rizvić), 14. januar 2008. godine, par. 22.

²⁹ Prevod priloženih dokumenata na engleski priložen je uz *Corrigendum*, str. 42926 i 42925.

³⁰ Vidi *Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-04-83-PT, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92^{quater}, 9. jul 2007. godine, str. 4.

³¹ Upor. Zahtev, par. 19 (gde se traži da pretresno veće uvrsti Džafićevu izjavu u spis) i Zahtev, par. 2 (gde se navodi da je u poverljivom Dodatku B precizirano za koje se paragrafe i konkretne stranice iz Džafićeve izjave, naime, par. 1–7, 9–18, 20–29 i 31–32 i str. 8, traži da budu uvršteni u spis). Pretresno veće napominje da se ni u Zahtevu ni u *Corrigendumu* ne navodi zašto određene paragrafe, konkretno, paragrafe 8, 19, 30 i 33, ne bi trebalo uvrstiti u spis.

³² *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis pismene izjave na osnovu pravila 92^{quater} Pravilnika (Hasan Rizvić), 14. januar 2008. godine, par. 22.

Prevod

će im biti pridana u svetlu celokupnog spisa.³³ U ovoj fazi postupka Pretresno veće nije donelo konačnu procenu relevantnosti, pouzdanosti i dokazne vrednosti dokaza. To će biti učinjeno tek na kraju postupka i u kontekstu svih dokaza koje su i tužilaštvo i odbrana predložili za uvrštavanje,³⁴ a Pretresno veće će dotle zadržati pravo da određene dokazne predmete ukloni iz spisa.

V. DISPOZITIV

21. Shodno tome, Pretresno veće na osnovu pravila 89 i 92^{quater} Pravilnika **ODOBRAVA** Zahtev i **NALAŽE** Sekretarijatu da Džafićevoj izjavi³⁵ i priloženim dokumentima³⁶ dodeli broj dokaznog predmeta.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija merodavna.

/potpis na originalu/

sudija Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući

Dana 13. maja 2009. godine,

U Hagu,

Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

³³ Nalog o smernicama za izvođenje dokaza i ponašanju strana tokom postupka, 15. novembar 2007. godine, par. 2.

³⁴ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka o uvrštavanju u spis dokumentarnih dokaza tužilaštva, poverljivo, 5. oktobar 2007. godine, par. 7.

³⁵ Džafićeva izjava označena je s BCS ERN 0363-1574 do 0636-1586. Prevod ovog dokumenta na engleski priložen je *Corrigendumu*.

³⁶ Vojna knjižica Muje Džafića označena je s BCS ERN 0363-1589 do 0363-1595, a lična karta koju je izdala Republika Srpska s BCS ERN 0363-1587 do 0363-1588. Prevod ovih dokumenata na engleski priložen je *Corrigendumu*.